

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА ПРАКТИКА

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

підготовки магістра
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
освітньо-професійної програми Освітні, педагогічні науки

Луцьк – 2024

Силабус освітнього компонента «Науково-дослідницька практика» підготовки магістра, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, за освітньо-професійною програмою Освітні, педагогічні науки.

Розробник: Бичук Ірина Олександрівна, кандидат філософських наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:
(доц. Белкіна-Ковальчук О. В.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи
протокол № 2 від 4 вересня 2024 р.

Завідувач кафедри:

(проф. Чернета С.Ю.)

I. ОПИС НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
		денна форма навчання
Денна форма навчання	01 Освіта/Педагогіка, 011 Освітні, педагогічні науки, Освітні, педагогічні науки ОС Магістр	Виробнича
		Рік навчання 1
Семестр 1		
Самостійна робота 112 год.		
Консультації 8 год.		
Форма контролю: залік		
Кількість годин/кредитів 120 /4		

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО КЕРІВНИКА ПРАКТИКИ

ПП Бичук Ірина Олександрівна
 Науковий ступінь кандидат філософських наук
 Вчене звання доцент
 Посада доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи
 Контактна інформація
 Роб. тел. (0332) 24-12-01
 Електронна пошта Bychuk.Irina@vnu.edu.ua
 Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. ОПИС ПРАКТИКИ

1. Анотація практики.

Згідно зі статтею 5 Закону України «Про вищу освіту», другий (магістерський) рівень вищої освіти передбачає набуття здобувачами вищої освіти здатності до розв'язування задач дослідницького та/або інноваційного характеру у певній галузі професійної діяльності. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» для магістерського рівня освіти неодноразово наголошує на необхідності підготовки фахівців, здатних розв'язувати актуальні проблеми, складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері освітніх, педагогічних наук: в описі предметної області, а саме в цілях навчання (Стандарт, 2021, с. 5), у характеристиці інтегральної компетентності (там само, с. 6), а також частини загальних та спеціальних компетентностей (зокрема, «здатність проводити дослідження на відповідному рівні» (там само, с. 6)); сформульованих результатів навчання (РН1, РН2).

Науково-дослідницька практика – це пошукова робота здобувачів освіти, що передбачає збір, аналіз, узагальнення фактичного матеріалу для подальшого написання кваліфікаційної роботи й опанування методики

наукових досліджень.

Науково-дослідницька практика магістрів є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття освітнього рівня магістра з галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка», спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки», здійснюється відповідно до навчального плану та спрямована на набуття здобувачами освіти професійних умінь і навичок здійснення самостійної науково-дослідної діяльності.

2. Пререквізити: «Дидактика з методиками викладання у вищій школі», «Технології формування критичного та дивергентного мислення».

Постреквізити: «Проектування освітніх систем», «Методологія та організація науково-педагогічних досліджень», «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті», кваліфікаційна робота.

3. Метою даного виду практики є набуття здобувачами освіти досвіду самостійної науково-дослідної роботи, удосконалення і розвиток готовності до дослідницької діяльності, опрацювання методики її проведення, добору фактичного матеріалу для виконання кваліфікаційної роботи, формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел.

Основними завданнями науково-дослідницької практики є:

- ознайомлення з актуальними напрямками розвитку педагогічної науки;
- ознайомлення зі структурою, науковою проблематикою та результатами наукової роботи баз практик та їх провідних спеціалістів щодо обраного напрямку досліджень;
- вивчення процесів організації і управління науковими дослідженнями на базах практики;
- формування наукового світогляду здобувачів освіти, оволодіння сучасною методологією і методами наукового дослідження;
- аналіз різноманітних джерел інформації та можливостей їх використання в науково-дослідній роботі;
- визначення стану розробки питань обраної наукової проблеми у вітчизняній та зарубіжній літературі;
- розробка структури та основних завдань магістерського дослідження;
- закріплення знань, умінь і навичок, здобутих у процесі вивчення освітніх компонентів за магістерською програмою;
- оволодіння сучасними методами збору, аналізу та обробки наукової інформації;
- формування навичок самоосвіти і самовдосконалення, сприяння активізації науково-дослідної діяльності магістрантів;
- розвиток ініціативи, здатності застосовувати теоретичні знання у

своїй практичній роботі;

- формування вміння критично оцінювати інформацію з різноманітних джерел, аналізувати її, робити обґрунтовані висновки;
- формувати готовність здобувачів освіти до дослідницької діяльності.

Відповідно до освітньо-професійної програми Освітні, педагогічні науки у ході вивчення ОК «Науково-дослідницька практика» у здобувачів освіти необхідно сформувати **інтегральну, загальні та спеціальні (фахові, предметні) компетентності**, а саме:

ІК. Здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

СК2. Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері освіти й педагогіки.

СК5. Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проєкти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу освіти.

СК7. Критичне осмислення проблем у сфері освіти, педагогіки й на межі галузей знань.

СК9. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у освітній та дослідницькій діяльності.

Результати навчання

Очікувані результати навчання:

РН1. Знати на рівні новітніх досягнень концепції розвитку освіти і педагогіки, методологію відповідних досліджень.

РН2. Використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності.

РН3. Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію.

РН4. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів.

РН6. Розробляти та реалізовувати інноваційні й дослідницькі проекти у сфері освіти/педагогіки та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, економічних, етичних норм.

РН9. Здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх/педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах, аналізувати, систематизувати її, оцінюючи достовірність та релевантність.

Soft skills: вміння налагоджувати міжособистісні контакти; вміння працювати в команді; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та ін.

IV. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

Важливою умовою, яка забезпечує ефективне використання обмеженого навчального часу, що відводиться на практику, є підготовка здобувача освіти до цього виду діяльності.

Здобувач освіти повинен:

- до початку практики отримати від керівника практики від кафедри інформацію щодо порядку оформлення необхідних документів;
- взяти участь у настановній та підсумковій конференціях по практиці;
- своєчасно прибути на базу практики;
- своєчасно виконувати всі види робіт, передбачених програмою практики і відповідними інструкціями, старанно готуватись до кожного виду діяльності ;
- організовувати свою роботу відповідно до вимог, правил внутрішнього розпорядку закладу, в якій він проходить практику, розпоряджень адміністрації керівників практики;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- за необхідності і вимог закладу-бази практики пройти медогляд;
- проявляти свою професійну компетентність;
- бути зразком відповідальності, організованості, дисциплінованості, ввічливості, працьовитості;
- вести щоденник практики;
- після закінчення практики своєчасно представити на кафедру звітну документацію керівникам для перевірки.

Керівник практики від закладу вищої освіти:

- встановлює зв'язок з базами практики, розподіляє здобувачів освіти за місцями проходження практики;
- забезпечує проведення настановної та звітної конференцій практики;
- у тісному контакті з керівником від бази практики забезпечує високу якість її проходження згідно з програмою;
- контролює забезпечення нормальних умов праці здобувачів освіти;
- систематично контролює хід роботи практикантів, їхню дисципліну;
- бере участь у вирішенні конфліктних ситуацій, у разі їх виникнення;

- оцінює результати виконання програми практики;
- складає звіт про підсумки практики.

V. ЕТАПИ ПРАКТИКИ

Етапи	Зміст, основні завдання, тривалість
1. Підготовчий	Участь у настановній конференції з виробничої практики; ознайомлення з програмою практики і вимогами до оформлення її результатів. Складання індивідуального плану на період практики. Консультації з керівником щодо проведення та організації досліджень. Отримання і конкретизація з керівником практики від кафедри індивідуального завдання відповідно до теми наукового дослідження.
2. Ознайомлювальний	Знайомство з умовами проходження практики. Ознайомлення із завданнями, звітною документацією з практики, з розподілом за базами практики.
3. Основний	Складання індивідуального плану роботи, практична діяльність відповідно до плану, попередня розробка організаційних форм роботи, консультації з керівником практики та викладачами. Виконання основних завдань практики, аналіз та обговорення отриманих результатів: - ознайомлення зі змістом публікацій у фахових виданнях за обраним напрямом досліджень; - ознайомлення зі змістом авторефератів дисертацій за обраним напрямом досліджень; - опрацювання наукової літератури в бібліотеках, аналіз статистичних даних за обраною темою індивідуального дослідження; - збір, систематизація й узагальнення теоретичного, методичного й практичного матеріалу за темою індивідуального наукового дослідження; - обґрунтування актуальності наукового дослідження; визначення його методологічних основ, наукового апарату дослідження;

	- виконання доручень співробітників установи; - консультації з керівниками від бази практики за темою індивідуального наукового дослідження; - участь практикантів, за узгодженням з керівником від бази практики, у науково-методологічних та тематичних семінарах, круглих столах, тренінгах, науково-практичних конференціях тощо.
4. Підсумковий	Оформлення звіту з практики, отримання письмової характеристики з місця проходження практики, в яку вноситься оцінка роботи практиканта. Всі звітні матеріали здаються для здійснення контролю керівнику практики. Участь студента – практиканта у підсумковій конференції.

Після закінчення терміну практики здобувачі освіти звітуються про виконання завдань практики.

Форми звітності здобувачів освіти за практику:

- *щоденник практики*, в якому подається календарний графік проходження практики, робочі записи, результати. У щоденнику відображається робота практики по тижнях.
- *характеристика*, яку складає керівник практики від закладу, з його підписом та печаткою закладу;
- *творчий звіт* за результатами проходження практики;
- *пакет матеріалів*, відповідно до завдань практики;
- *фотоматеріали*, що демонструють проведення різних форм роботи (за можливості).

VI. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Під час виробничої практики здобувачі освіти повинні виконати такі індивідуальні завдання :

1. Взяти участь у настановній та підсумковій конференціях щодо організації та проходження науково-дослідницької практики.
2. Скласти календарний план роботи та графік проходження практики.
3. Вести щоденник практики про результати практичної роботи.
4. Вивчити методичний досвід та систему практичної та дослідницької роботи колективу тієї організації (закладу), яка виступає базою виробничої практики в спосіб аналітичного огляду науково-дослідницьких та практичних робіт педагогічного спрямування; визначити дослідницькі інтереси, узгодити їх з можливостями бази практики, розробити структуру роботи та завдання дослідження.

5. Засвоїти способи організації та контролю самостійної пошукової роботи. Розробка методологічного апарату для виконання роботи, що включає визначення об'єкта та предмета дослідження, форму моделювання основної проблеми, добір адекватних методів та методик дослідження, спрямованої на її розв'язання.

6. Опанувати методикою підготовки до виконання практичної та дослідницької роботи; пошуку сучасних технологій в роботі педагога; розробити програму і методику наукового пошуку відповідно до обраної проблеми дослідження; розробити план роботи над магістерським дослідженням.

7. Опанування самостійної роботи над науковою літературою, скласти бібліографічний покажчик літературних джерел з обраної проблематики; провести опрацювання літератури і відібрати ту, яка найбільше відповідає проблемі дослідження.

8. Ознайомлення з основними формами та методами проведення практичної та дослідницької роботи педагогічного спрямування, з передовим педагогічним досвідом та забезпечення практичного опанування ними; здійснити вибір методів дослідження (теоретичних, емпіричних).

9. Розробити науковий апарат вступу (об'єкт, предмет, мету, завдання, наукову новизну дослідження).

10. Підготувати звіт про проходження практики.

11. Оформити та захистити матеріали практики.

VII. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Зміст роботи, що оцінюється	Кількість балів
1. Якість щоденника практики. Коректність планування різних видів діяльності та підсумків про їх виконання в щоденнику практики	10 балів
2. Аналіз функцій і напрямів науково-дослідної роботи на базі практики	10 балів
3. Опрацювання джерел з теми кваліфікаційної роботи, оволодіння загальними принципами і процедурами добору фактичного матеріалу для виконання дослідження, методами наукового дослідження	20 балів
4. Апробація основних результатів досліджень: – Розробка концепції дослідження (актуальність теми, об'єкт і предмет дослідження, мета і завдання дослідження, методи дослідження та ін.). – Вивчення вимог до написання кваліфікаційної роботи, аналіз нормативно-правової бази, документації бази практики. – Формування бібліографії.	50 балів 20 балів 10 балів 20 балів

5. Звіт про проходження практики	10 балів
Сума	100

VIII. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Уся політика оцінювання базується на врахуванні Положення про проведення практики здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки, Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання завдань практики;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; дотримання принципів та положень Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки;
- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Виявлення ознак академічної недоброчесності здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

У разі здобуття неформальної/інформальної освіти під час проходження практики, визнання її результатів здійснюється відповідно до Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

Критерії оцінювання проходження здобувачами освіти переддипломної практики:

Загальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти за проходження виробничої практики – 100.

100-90 балів – здобувач освіти підготував усі необхідні матеріали, оформив їх відповідно до вимог. На захисті практики допустив незначні помилки під час відповіді на запитання, що не впливають на розуміння навчального матеріалу та вміння ним оперувати.

89-82 бали – здобувач освіти підготував усі необхідні матеріали практики, оформив їх відповідно до вимог. Але при цьому вони мають

незначні неточності, які не впливають на загальну структуру; є незначні недоліки при підготовці звіту; у відповідях на запитання на захисті практики спостерігається часткове нерозуміння матеріалу, труднощі при оперуванні ним.

81-75 балів – здобувач освіти підготував усі необхідні матеріали практики, оформив їх відповідно до вимог. Але при цьому є недоліки у звітній документації; у відповідях на запитання спостерігається часткове неусвідомлення матеріалу, труднощі оперування ним.

74-67 балів – здобувач освіти підготував усі необхідні матеріали практики. При оформленні звітної документації спостерігаються помилки; у щоденнику недостатньо спостережень, висновків про проведення запланованих видів завдань; зміст звіту недостатньо аргументований; у відповідях на запитання відчувається недостатній рівень знань.

66-60 балів – здобувач вищої освіти підготував усі необхідні матеріали практики, проте є суттєві зауваження щодо якості їхнього оформлення; спостерігаються помилки, які вказують на недостатнє усвідомлення завдань практики; щоденник, звіт оформлені неправильно; у відповідях на запитання спостерігаються помилки, що свідчать про значні прогалини у знаннях.

59-1 – здобувач освіти підготував частину матеріалів практики, при оформленні яких спостерігаються грубі помилки, які вказують на нерозуміння завдань практики; неправильно оформлені щоденник, звіт; при відповіді на запитання допускаються грубі помилки, що свідчать про нерозуміння навчального матеріалу. Характеристика керівника від бази практики має позитивну оцінку, проте у ній є зауваження щодо проходження практики даним здобувачем освіти.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за види діяльності	Оцінка	
	Для екзамену	Для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 – 81	Добре	
67 – 74	Задовільно	
60 – 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

ІХ. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Після закінчення практики у тижневий термін (або до дати вказаної як дедлайн) кожен здобувач освіти повинен подати керівнику практики для захисту пакет звітної документації. Після перевірки керівником практики документації практики, поданої здобувачем освіти, відбувається її захист.

Терміни проведення заліку, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом заліково-екзаменаційної сесії. У разі не отримання заліку, здобувач освіти може перездати його двічі. У відомості, індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів за практику.

Х. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Болкотун З.А. Стандарти оформлення бібліографічних посилань. URL: https://www.nas.gov.ua/publications/books/series/9789660247048/Documents/2018_15/18_15_Bolk.pdf
2. Караман О. Л., Степаненко В. І., Юрків Я. І. Наскрізна програма з практики зі спеціальності 231 Соціальна робота, освітня програма «Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Практична психологія»: навч.-метод. посіб. для здобувачів першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів вищої освіти, організаторів і керівників практики. К. : Талком, 2022. 138 с.
3. Кучера І. В. Науково-дослідна практика: програма і методичні рекомендації для студентів спеціальності 054 «Соціологія» другий (магістерський) рівень. Івано-Франківськ, 2019. 23 с. URL: <https://kfsr.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/13/2020/02/%D0%9D%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%BE-%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0-%D0%9A%D1%83%D1%87%D0%B5%D1%80%D0%B0.pdf>
4. Науково-дослідна практика: організація, проходження та вимоги до звіту : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка», спеціалізації «Економічна кібернетика» / В. О. Капустян, О. А. Жуковська; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Електронні текстові дані (1 файл: 62 КБ). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 30 с.
5. Положення про проведення практики здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки. 2024. URL: <http://surl.li/wpwoym>
6. Професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти»: Наказ №610 від 23.03.2021 р. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/pto/standarty/2021/03/25/Standart%20na%20hrupu%20profesiy_Vykladachi%20zakladiv%20vyshchoyi%20osvity_25.03.pdf
7. Семігіна Т. В. Організація практики студентів спеціальності «Соціальна робота»: досвід України. Pedagogical concept and its features, social work and linguology: monograf. Dallas: Publisher Primedia eLaunch LLS, 2020. DOI:10.36074/pcaifswal.ed-1